

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 10P/60/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6620204437
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Gibaľová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2020:6620204437.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Jankou Gibaľovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: Q. W., narodená XX.XX.XXXX a M. W., narodená XX.XX.XXXX, bytom u starého otca W. XXX/XX, XXX XX C., zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky: M. F., narodená XX.XX.XXXX, naposledy trvale bytom W. XXX/XX, XXX XX C., ktorá zomrela dňa 17.09.2020, deti rodičov: matka M. W., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX/XX, XXX XX C., prechodne bytom T. XX/XX, XXX XX U., štátny občan Slovenskej republiky a otec D. W., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XX, XXX XX C., štátny občan Slovenskej republiky, o návrhu starého otca: U. F., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX/XX, XXX XX C., štátny občan Slovenskej republiky, o zverenie maloletých detí do jeho náhradnej osobnej starostlivosti, takto

r o z h o d o l :

I. Maloleté deti M. W., narodená XX.XX.XXXX a Q. W., narodená XX.XX.XXXX sa zverujú do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca U. F., narodeného XX.XX.XXXX, ktorý bude vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí a v bežných veciach ich bude zastupovať a spravovať ich majetok namiesto rodičov.

II. V podstatných veciach potrebuje súhlas rodičov.

III. Matka M. W., narodená XX.XX.XXXX je p o v i n n á počnúc dňom právoplatnosti rozsudku prispievať na výživu maloletých detí M. W., narodenej XX.XX.XXXX a Q. W., narodenej XX.XX.XXXX mesačne sumou 30 % zo životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, na každé maloleté dieťa zvlášť, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec.

IV. Otec D. W., narodený XX.XX.XXXX je p o v i n n ý počnúc dňom právoplatnosti rozsudku prispievať na výživu maloletých detí M. W., narodenej XX.XX.XXXX a Q. W., narodenej XX.XX.XXXX mesačne sumou 30 % zo životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, na každé maloleté dieťa zvlášť, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec.

V. Z r u š u j e s a rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 8P/62/2012-53 zo dňa 26.11.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.12.2012, vo výrokoch týkajúcich sa zverenia maloletých detí M. W. a Q. W. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky M. F., určenia výživného a styku rodičov s maloletými deťmi.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 29.09.2020 bol tunajšiemu súdu doručený návrh navrhovateľa - starého otca maloletých detí U. F., nar. XX.XX.XXXX na zverenie maloletých detí M. W., nar. XX.XX.XXXX a Q. W., nar. XX.XX.XXXX do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. V návrhu uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11P/110/2009 bola maloletá Q. a rozsudkom sp. zn. 12P/40/2012 aj maloletá M., ktoré pochádzajú z manželstva M. W. a D. W., zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky M. F., ktorá dňa 17.09.2020 zomrela. Od posledného rozhodnutia súdu ohľadne výchovy a výživy maloletých detí došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcich zmenu pôvodného rozhodnutia, nakoľko stará matka maloletých detí, ktorá vykonávala osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí, zomrela. Maloleté deti sa zdržiavajú od útleho detstva u svojich starých rodičov, kde majú vytvorené vhodné podmienky, kde sa cítia dobre a kde sa o ne príkladne starali starí rodičia. Starý otec sa o ne stará do dnešného dňa. Maloleté chcú naďalej bývať so starým otcom, ktorý má síce zdravotné ťažkosti, ale navzájom si pomáhajú a sú citovo na seba naviazaní. Maloleté deti majú vytvorené vhodné podmienky na ich výchovu. Rodičia o deti neprejavujú záujem. Starý otec im dokáže zabezpečiť riadnu výchovu.

2. Otec maloletých detí sa na súdne pojednávania nedostavil, hoci bol riadne a včas predvolaný, preto súd vec prejednal bez prítomnosti otca maloletých detí v súlade ustanovením § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok a § 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa - starého otca maloletých detí, výsluchom matky maloletých detí, výsluchom maloletých detí M. W. a Q. W., prečítaním úmrtného listu starej matky maloletých detí, rozsudku Okresného súdu Lučenec sp. zn. 12P/40/2012, rodných listov maloletých detí, lustrácie navrhovateľa v Evidencii priestupkov a v Registri trestov, správy Obvodného oddelenia Policajného zboru Filakovo, oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, lekárskeho potvrdenia o zdravotnom stave navrhovateľa, správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov a oboznámením spisov Okresného súdu Lučenec sp. zn. 12P/40/2012, 11P/110/2009 a 7P/21/2017 a zistil tento skutkový stav:

4. Maloleté deti M. W., nar. XX.XX.XXXX a Q. W., nar. XX.XX.XXXX sú deti rodičov - matky M. W., nar. XX.XX.XXXX a otca D. W., nar. XX.XX.XXXX.

5. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 11P/110/2009-26 zo dňa 20.03.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.03.2009, súd zveril maloletú Q. W., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky M. F., nar. XX.XX.XXXX. Súd zároveň zaviazal rodičov M. W. a D. W. k povinnosti prispievať výživným na maloletú Q. v minimálnom rozsahu rovnajúcom sa 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona od právoplatnosti rozsudku k rukám starej matky M. F..

6. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 12P/40/2012-18 zo dňa 12.04.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03.05.2012, súd zveril maloletú M. W. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky M. F., nar. XX.XX.XXXX. Matke a otcovi maloletého dieťaťa uložil povinnosť platiť na výživu maloletej mesačne sumou 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa každý zvlášť počnúc právoplatnosťou rozsudku k rukám starej matky M. F..

7. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 8P/62/2012-53 zo dňa 26.11.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.12.2012, bolo rozvedené manželstvo rodičov maloletých detí M. W., nar. XX.XX.XXXX a D. W., nar. XX.XX.XXXX. Maloleté deti M. W., nar. XX.XX.XXXX a Q. W., nar. XX.XX.XXXX boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke M. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorá bude vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých a v bežných veciach ich bude zastupovať a spravovať ich majetok namiesto rodičov. Rodičia boli zaviazaní povinnosťou prispievať na výživu maloletej Q. a maloletej M. sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona na každé maloleté dieťa zvlášť počnúc dňom právoplatnosti rozsudku k rukám M. F..

8. Z úmrtného listu je zrejmé, že stará matka maloletých detí M. F. dňa 17.09.2020 zomrela.

9. Navrhovateľ na súdnom pojednávaní trval na zverení maloletých detí do svojej náhradnej osobnej starostlivosti a uviedol, že maloleté deti matku nechcú, otec je bezdomovec a opilec. Starý otec pre deti spraví všetko, čo môže. Čo žiadajú, to majú, splní im každý sen. Vnučky sú v ich starostlivosti od malička a žijú v ich domácnosti. Teraz, keď nežije jeho manželka, on aj varí. Nemá zdravotné problémy, len raz za pol roka navštívi kardiologičku a užíva lieky. Vnučky navštevujú stredné školy vo Filakove, teraz sa učia cez internet aj cez telefón. Starý otec je s učiteľkami v kontakte. Dievčatá majú u neho vlastnú izbu aj kúpeľňu. Otec na deti neplatí výživné, matka výživné platí. Matka chodí k deťom aj oni k nej asi dvakrát do mesiaca.

10. Matka maloletých detí sa na pojednávaní vyjadrila, že súhlasí so zverením maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca (svojho otca). Starý otec starostlivosť o deti zvládne, varí, upratuje. Maloleté ho poslúchajú, majú pred ním rešpekt. Matka je s dcérami v každodennom telefonickom kontakte, navštevujú sa asi dvakrát do mesiaca. Deti nechceli ísť s matkou do U., kde ona žije asi tri roky, aj s ďalšími štyrmi maloletými deťmi, ktorých otcom je D. W. a ktoré navštevujú základnú školu. Matka má nového partnera, ten s nimi nežije v spoločnej domácnosti. Matka uviedla, že nie je zamestnaná, ani evidovaná na úrade práce, jej príjem činí 300,-Eur, z toho 100,-Eur vynaloží na nájomné.

11. Kolízny opatrovník odporúčal návrhu starého otca na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti vyhovieť, a to vzhľadom na vek detí, na to, že sú zvyknuté od útleho veku v starostlivosti starých rodičov, ako aj na to, že medzi deťmi a starým otcom sú vytvorené silné citové väzby.

12. Maloleté deti M. W. a Q. W. súd vyslúchol s poukazom na ustanovenie § 38 CMP a s objasnením o prebiehajúcom konaní v zmysle § 116 CMP. Na súdnom pojednávaní maloleté deti uviedli, že by chceli byť zverené starému otcovi, u ktorého sú od malička a sú na neho zvyknuté, a to M. od svojich siedmich rokov a Q. od malička, ako bola bábätko v perinke. U starého otca majú vlastné bývanie. Nedovolí, aby sa im stalo niečo zlé, aby sa zaplietli do niečoho zlého. Keď zistí, že sú v zlej spoločnosti, zakáže im to. Maloleté mu pomáhajú variť aj upratovať. Zvykli chodiť aj k matke, neboli tam však asi mesiac. Nemajú radi otčima. Otca stretávajú veľmi zriedkavo, iba v meste.

13. Zo správy kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov vyplýva, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec vykonal sociálne zisťovanie v domácnosti starého otca na adrese W. XX, C.. V domácnosti sa nachádzal starý otec U. F. a maloleté deti M. a Q.. Rodina obýva prízemný rodinný dom, ktorý je v osobnom vlastníctve starého otca. Domácnosť pozostáva z dvoch izieb a kuchyne, ktoré sú zariadené účelovým štandardným nábytkom. Maloleté deti M. a Q. majú k dispozícii vlastnú izbu, zariadenú účelovým nábytkom. Vykurovanie domácnosti je zabezpečené prostredníctvom krbových kachlí na pevné palivo. Výdavky spojené s užívaním rodinného domu predstavuje poplatok na elektrickú energiu v sume 130,- Eur mesačne, internet v sume 15,- Eur mesačne a televízia v sume 13,- Eur mesačne. Ostatné výdavky hradí rodina podľa svojich finančných schopností. Starý otec poberá starobný dôchodok v sume 610,- Eur mesačne, peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie v sume 19,94 Eur mesačne a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov - prevádzka osobného motorového vozidla v sume 35,88 Eur mesačne.

Maloletá Q. navštevuje Strednú odbornú školu vo C., odbor šička, prvý ročník, učí sa dobre, t. č. vzdelávanie prebieha dištančnou formou. Vo voľnom čase chodí von s kamarátmi. Maloletá M. navštevuje Strednú odbornú školu vo C., odbor administratívny pracovník, prvý ročník, t. č. vzdelávanie prebieha dištančnou formou. Maloleté deti sú v zdravotnej starostlivosti pediatra MUDr. Miroslava Stehlíka. Maloletá M. má postihnutie ruky, má ochrnutú ruku od narodenia, podľa vyjadrenia starého otca je stav trvalý, má doporučené domáce cvičenie. Starý otec uviedol, že maloleté deti ho poslúchajú, rešpektujú a v domácnosti pomáhajú s domácimi prácami. Počas sociálneho zisťovania boli maloleté deti čisto a vhodne oblečené, nejavili žiadne známky zanedbávania, resp. týrania.

Matka maloletých detí M. W., nar. XX.XX.XXXX sa podľa uvedenia starého otca t. č. zdržiava na adrese T. XX/XX, U.. Kontakt s maloletými deťmi udržiava, stretávajú sa sporadicky. Maloleté deti Q. a M. zhodne uviedli, že s matkou nemajú vytvorený blízky citový vzťah, u starého otca sú od malička a chcú aj naďalej zostať v jeho starostlivosti. Biologický otec maloletých detí D. W., nar. XX.XX.XXXX je podľa uvedenia starého otca bezdomovec. Kontakt s maloletými deťmi neudržiava, nemajú o ňom žiadne

informácie. Úrad dňa 27.10.2020 telefonicky kontaktoval obec W. ohľadne získania informácií o otcovi detí. Pracovník obce uviedol, že otec maloletých detí sa v obci už dlhodobo nezdržiava, na uvedenej adrese nebýva, nemajú o ňom žiadne informácie.

Na základe uvedených skutočností Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec konštatoval, že starý otec U. F. zabezpečuje maloletým deťom vhodnú a kvalitnú starostlivosť a zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti je v najlepšom záujme maloletých detí.

14. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota zaslal súdu správu z prešetrenia pomerov u matky maloletých detí, z ktorej vyplýva, že matka M. W. býva na adrese U., T. XX/XX. Do obce U. sa s deťmi a priateľom prísťahovala asi pred tromi rokmi. Na ulici T. si prenajímajú domček, ktorý pozostáva z kuchyne a jednej izby a priestoru, ktorý využívajú ako dreváreň. Matka detí nie je evidovaná na úrade práce ako uchádzača o zamestnanie, pretože z dôvodu nespolupráce (podľa jej vyjadrenia sa zabudla „ísť hlásiť“) bola z evidencie vyradená. Za prenájom uhrádzajú 100,- Eur mesačne. Miestnosti sú zariadené jednoduchým, starším nábytkom. V dome je zavedená elektrina, vodu čerpajú zo studne. Hygiena a poriadok v domácnosti podľa pracovníčky komunitného centa sú na požadovanej úrovni. Deti v osobnej starostlivosti matky - D. W. (XXXX), O. W. (XXXX) A. W. (XXXX) a O. W. (XXXX) navštevujú Základnú školu V. Szombathyho s vyučovacím jazykom maďarským v U.. Výchovu detí zvláda, uvádza, že len s D. mala problémy, dopustil sa krádeže. Matka ďalej uviedla, že je autoritou pre deti a deti ju rešpektujú. S dievčatami Q. a M. sú v každodennom telefonickom kontakte, navštevujú sa, na výživu detí prispieva svojmu otcovi každý mesiac. Vzťahy v rodine hodnotila ako dobré, bez konfliktov. Manželstvo rodičov bolo rozvedené. S otcom detí D. W. nie je v kontakte, nevie, kde sa nachádza. Z informačným systémom úradu práce bolo zistené, že matka je poberateľkou náhradného výživného na každé jedno maloleté dieťa vo výške 29,42 Eur mesačne, dávky pomoci v hmotnej núdzi vo výške 83,- Eur mesačne a prídavku na štyri maloleté deti vo výške 99,80 Eur mesačne. Matka sa vyjadrila, že súhlasí so zverením maloletých dcér Q. a M. do náhradnej osobnej starostlivosti svojho otca U. F.. Dievčatá so starým otcom majú vybudované dobré vzťahy, na podmienky v jeho domácnosti sú zvyknuté a aj školu navštevujú v meste C..

15. Z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec vyplýva, že matka M. W. bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 24.10.2016 do 19.09.2017, vyradená bola z dôvodu nespolupráce. Je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi v sume 83,- Eur mesačne, prídavku na dieťa v sume 99,80 Eur mesačne, náhradného výživného na maloletého D. W., nar. XX.XX.XXXX v sume 29,42 Eur, maloletého O. W., nar. XX.XX.XXXX v sume 29,42 Eur, maloletého A. W., nar. XX.XX.XXXX v sume 29,42 Eur a maloletého O. W., nar. XX.XX.XXXX v sume 29,42 Eur. Otec maloletých detí je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 13.03.2020. Od 01.04.2020 je poberateľom dávky v hmotnej núdzi v sume 66,30 Eur, nie je poberateľom štátnych sociálnych dávok.

16. Obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť k ďalším štyrom deťom pochádzajúcim z manželstva - D. W., nar. XX.XX.XXXX, O. W., nar. XX.XX.XXXX, A. W., nar. XX.XX.XXXX a O. W., nar. XX.XX.XXXX, ktoré sú v osobnej starostlivosti matky.

17. Navrhovateľ - starý otec maloletých detí U. F. je občanom Slovenskej republiky, je prihlásený na trvalý pobyt na adrese W. XXX/XX, C.. Navrhovateľ má päť toho času už plnoletých detí, z ktorých M. W., nar. XX.XX.XXXX je matkou maloletých detí M. a Q., je starobný dôchodca, jeho príjem predstavuje starobný dôchodok vo výške 619,10 Eur mesačne. Z dôchodku sa nevykonávajú zrážky. Navrhovateľ nie je, ani nebol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, ani poberateľom dávky v hmotnej núdzi. Je poberateľom peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov - dieťa v sume 19,94 Eur mesačne a peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na osobné motorové vozidlo v sume 35,88 Eur mesačne. Je vdovec. V spôsobilosti na právne úkony obmedzený nebol. Nemá záznam v Registri trestov ani v Evidencii priestupkov. Podľa správy Obvodného oddelenia Policajného zboru Filákovovo sa v súčasnosti voči nemu nevedie žiadne priestupkové ani trestné konanie. Podľa lekárskej správy všeobecnej lekárnky MUDr. Martiny Kristiánovej navrhovateľ je zdravotne spôsobilý (fyzicky aj psychicky) ako opatrovník.

18. Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré

nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

19. Podľa § 44 ods. 2 zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

20. Podľa § 44 ods. 3 zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

21. Podľa § 44 ods. 4 zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

22. Podľa § 45 ods. 1 zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

23. Podľa § 45 ods. 2 zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

24. Podľa § 45 ods. 3 zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

25. Podľa § 45 ods. 4 zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

26. Podľa § 45 ods. 5 zákona o rodine, na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

27. Podľa § 45 ods. 6 zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

28. Podľa § 45 ods. 7 zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

29. Podľa § 45 ods. 8 zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

30. Podľa § 45 ods. 9 zákona o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

31. Podľa § 47 ods. 1 zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká

- a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,
- b) smrťou maloletého dieťaťa,
- c) smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti,
- f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

32. Podľa § 47 ods. 5 zákona o rodine, ak zanikne náhradná osobná starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa.

33. Podľa § 43 ods. 1 zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

34. Podľa § 38 ods. 1 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

35. Podľa § 38 ods. 2 CMP, názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

36. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že rodičia maloletých detí nie sú schopní zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti. Otec je bez domova, viackrát bol vo výkone trestu odňatia slobody, podľa informácie navrhovateľa by mal zase nastúpiť do výkonu trestu. O deti neprejavuje záujem. Matka žije v inom okrese, má nového partnera a stará sa o ďalšie štyri maloleté deti pochádzajúce z manželstva s otcom maloletých detí. Navrhovateľ sa o maloleté deti spolu so svojou manželkou, ktorej boli deti najprv zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, stará od útleho detstva, v prípade maloletej Q. prakticky od narodenia, a túto starostlivosť im poskytuje aj v súčasnosti, po smrti starej matky, a to vo svojej domácnosti, kde im vytvorili stabilné zázemie. Maloleté deti v neste C. navštevujú aj stredné školy. Navrhovateľ netrpí zdravotnými problémami, ktoré by mu bránili túto starostlivosť vykonávať. Medzi navrhovateľom a maloletými deťmi sú vytvorené silné citové

väzby. V doterajšej starostlivosti navrhovateľa neboli zistené žiadne nedostatky. So zverením do jeho osobnej starostlivosti súhlasili aj maloleté deti, ako aj ich matka. Navrhovateľ spĺňa zákonom stanovené predpoklady pre zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti a je spôsobilý zabezpečiť riadnu a plnohodnotnú starostlivosť o maloleté deti. Keďže záujem maloletých detí si v súčasnosti vyžaduje, aby boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca, súd návrhu navrhovateľa vyhovel a zveril maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa, ktorý bude zároveň deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach namiesto rodičov.

37. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

38. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

39. Podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

40. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

41. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

42. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

43. Podľa § 76 ods. 1 zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

44. Keďže rozhodnutím o zverení maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti nezaniká vyživovacia povinnosť rodičov k maloletým deťom, súd určil matke a otcovi maloletých detí s prihliadnutím na ich príjem a majetkové pomery povinnosť prispievať na výživu maloletých detí W. W. a X XXv minimálnom rozsahu v súlade s § 62 ods. 3 zákona o rodine, teda vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, na každé dieťa zvlášť, a zároveň rozhodol o spôsobe platenia výživného. Rodičia budú vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom plniť na účet Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Lučenec.

45. Výška výživného predstavuje zákonné výživné, ktoré je každý z rodičov povinný platiť bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Minimálny rozsah výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona vyplýva z ustanovenia § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a od 01.07.2020 predstavuje sumu 29,42 Eur.

46. Hoci náhradná osobná starostlivosť smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zaniká zo zákona (§ 47 ods. 1 písm. c) zákona o rodine), súd z dôvodu právnej istoty zrušil rozsudok, ktorým boli maloleté deti naposledy zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky Heleny Péterovej.

47. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Fiľakovská cesta 287, 984 01 Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, odvolanie je možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).